

Polacy i Ukraińcy: Jak ułożyć wspólne życie?

Podsumowanie i wnioski z serii dialogów
wspólnotowych zorganizowanych przez
Fundację Nowej Wspólnoty

Polski
Dialog

FUNDACJA
NOWEJ
WSPÓLNOTY

Robert Bosch
Stiftung

Po wybuchu wojny w Ukrainie do Polski przyjechało kilka milionów uchodźców z Ukrainy, część z nich osiadała tutaj na stałe.

Obok gotowości do pomocy pojawiły się obawy o to, czy obecność Ukraińców będzie generować napięcia w społeczeństwie i przyczyniać się do zwiększenia i tak silnej polaryzacji społecznej w Polsce.

W odpowiedzi na to wyzwanie uruchomiliśmy projekt pt. „Polacy i Ukraińcy: Jak ułożyć wspólne życie?” finansowany z grantu od Fundacji im. Roberta Boscha.

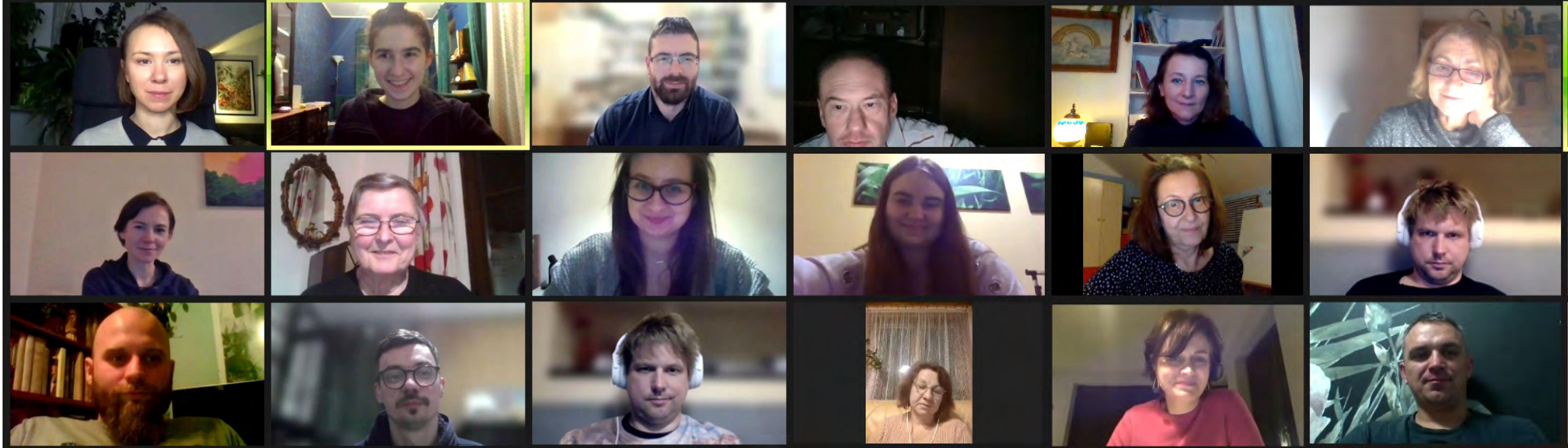
Jaki był cel projektu?

Pierwszym celem projektu było umożliwienie Polkom i Polakom udziału w treningach dobrej rozmowy, podczas których poznawali i ćwiczyli praktyczne techniki prowadzenia rozmowy na sporny temat. Drugim celem projektu było przeprowadzenie ośmiu dialogów wspólnotowych z udziałem szeregowych obywateli na temat wspólnego życia Polaków i Ukraińców.

Nadrzędnym celem projektu było złagodzenie napięć wokół kwestii integracji polsko-ukraińskiej, a tym samym przeciwdziałanie polaryzacji społecznej w Polsce, poprzez pokazanie Polkom i Polakom, że spokojna, konstruktywna rozmowa na ten temat jest możliwa.

Czym jest dialog wspólnotowy?

Dialog to format rozmowy o trudnych sprawach, który odbywa się w atmosferze wzajemnego szacunku, ciekawości odmiennych perspektyw i gotowości do zrozumienia drugiej strony. Nad takim przebiegiem rozmowy czuwają dwie osoby prowadzące, będące specjalistami od komunikacji międzyludzkiej, tzw. facylitatorzy dialogu. W jednym dialogu bierze udział ok. 10 osób.

Kim byli uczestnicy dialogów na temat wspólnego życia Polaków i Ukraińców?

Do udziału w treningach i dialogach zostali zaproszeni szeregowi obywatele z całej Polski.

W sumie w projekcie wzięły udział **173** osoby, reprezentujące różne grupy wiekowe, zawodowe i światopoglądowe.

W spotkaniach nie brały udziału osoby z Ukrainy, ponieważ w tym projekcie zależało nam na tym, aby Polki i Polacy mogli porozmawiać o wyzwaniach integracji po swojej stronie i w rezultacie nabyć gotowość do dobrej rozmowy na ten temat z Ukrainkami i Ukraińcami. Rozmowy z udziałem Polaków i Ukraińców uważamy za naturalny kolejny krok naszych działań.

Jakie były tematy dialogów?

Wybraliśmy osiem wyzwań związanych z integracją polsko-ukraińską, które stały się tematami ośmiu dialogów:

Mieszkalnictwo

Polacy i Ukraińcy:
Czy wystarczy mieszkań dla wszystkich?

Edukacja

Polacy i Ukraińcy:
W jednej szkole.

Opieka społeczna

Polacy i Ukraińcy:
Jak rozwiązać kwestię pomocy społecznej?

Integracja

Polacy i Ukraińcy:
Czy Ukraińcy powinni żyć po polsku?

Relacje romantyczne

Polacy i Ukraińcy:
Mieszane związki – mieszane uczucia?

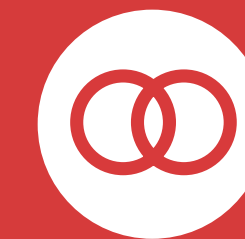
Język

Polacy i Ukraińcy:
Po jakiemu mamy rozmawiać?

Wspólna historia

Polacy i Ukraińcy:
Jak rozmawiać o wspólnej historii?

Różnice kulturowe

Polacy i Ukraińcy:
Podobni czy różni?

Do udziału w dialogach zapraszamy Polki i Polaków z różnych regionów Polski:

Region: pomorskie
Data: 24/01/2023

Integracja

Region: kujawsko-pomorskie
Data: 13/11/2022

Opieka społeczna

Region: wielkopolskie
Data: 28/03/2023

Różnice kulturowe

Region: dolnośląskie
Data: 16/02/2023

Relacje romantyczne

Region: podlaskie
Data: 28/02/2023

Język

Region: mazowieckie
Data: 11/08/2022

Mieszkalnictwo

Region: podkarpackie
Data: 16/03/2023

Wspólna historia

Region: małopolskie
Data: 22/09/2022

Edukacja

Na koniec projektu zorganizowaliśmy także dialog stacjonarny pt. *Polacy i Ukraińcy: Jak ułożyć wspólne życie?* podsumowujący cały projekt.

Co jest efektem dialogów?

Wyniki badania przeprowadzonego z udziałem uczestników projektu pokazały, że po udziale w dialogu:

53%

uczestników jest bardziej skłonnych współpracować z osobami o odmiennym światopoglądzie

67%

uczestników czuje, że lepiej rozumie osoby o odmiennych poglądach na relacje polsko-ukraińskie

65%

uczestników bardziej wierzy w to, że konstruktywny dialog na temat integracji uchodźców jest możliwy

96%

uczestników chce wykorzystać nowo poznane sposoby komunikacji w rozmowach na sporne tematy

Efektem projektu jest także pozyskana z dialogów wiedza na temat postaw Polek i Polaków wobec integracji polsko-ukraińskiej. Na kolejnych stronach przedstawiamy krótką relację z każdego dialogu, w której zawarliśmy **kluczowe stanowiska**, **momenty napięcia** i **momenty łączące** w rozmowie oraz wyrażone w dialogu **obawy**, **potrzeby** i **interesy** odnoszące się do każdego z ośmiu wyzwań integracji.

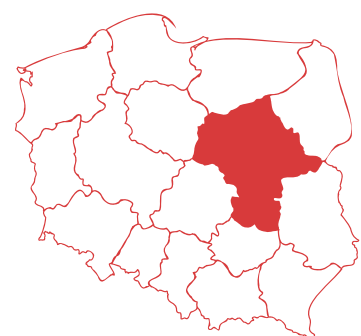
Dialogi

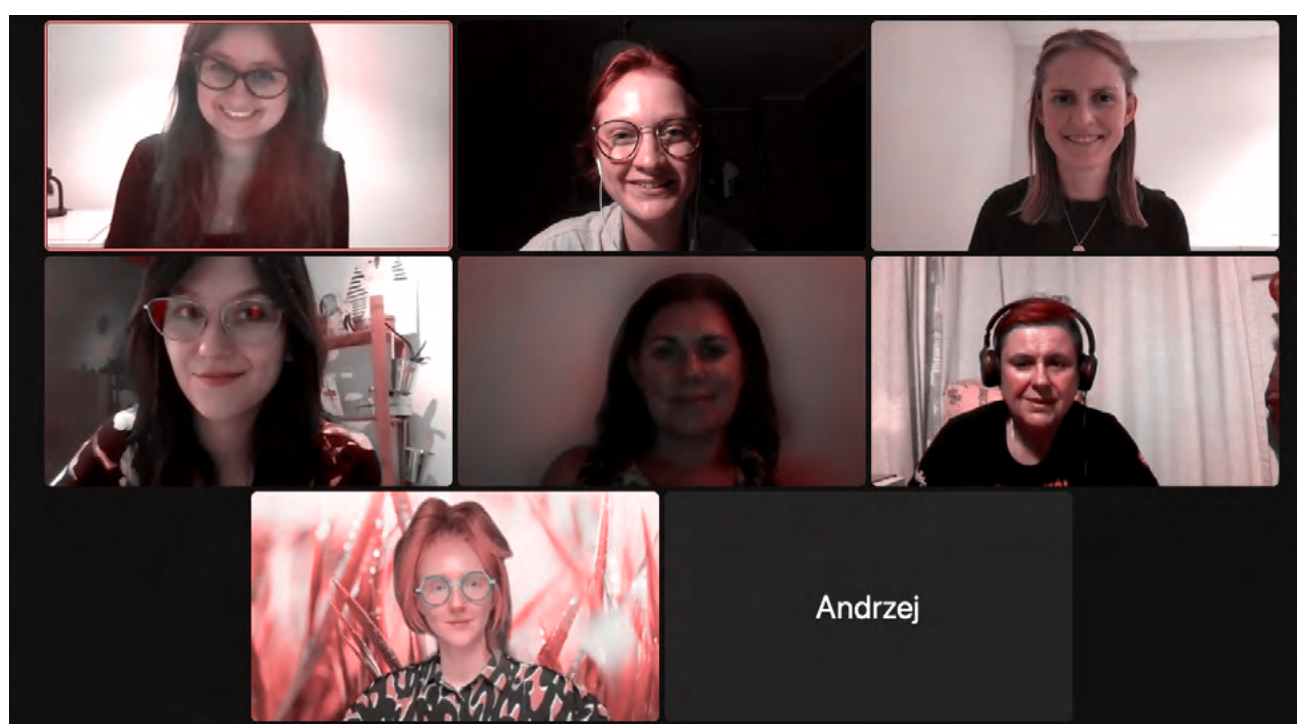
Mieszkalnictwo

Czy wystarczy mieszkań dla wszystkich?

Region:
mazowieckie

Data:
11/08/2022

Kto wziął udział w dialogu?

- 5 kobiet i 1 mężczyzna
- między innymi **studentka, nauczycielka, pracownica korporacji**
- większość nie miała osobistych doświadczeń ze zmianą na rynku nieruchomości pod wpływem obecności Ukraińców, a jedynie przygląda się temu tematowi
- niektóre z osób aktywnie pomagały lub nadal pomagają uchodźcom z Ukrainy
- a niektóre podchodzą do Ukraińców sceptycznie, słysząc o różnych problemach po ich przyjeździe, np. o kolejkach w przychodniach

Co się działo podczas dialogu?

Jedni mówili, że brakuje kontroli nad tym, czy wszyscy się pomieszczą, np. nie wiadomo, czy w tym roku będą miejsca w akademiku.

Inni, że w Polsce jest dużo pustostanów i wystarczy dobrze zarządzić przestrzeń.

Momentem napięcia było, gdy jedna z osób, która miała szczególnie duże doświadczenie w udzielaniu pomocy Ukraińcom, wygłosiła stanowczy pogląd, że państwo nie ma kontroli nad sytuacją, liczby przyjezdnych powinny być regulowane, a różnorodność kulturowa niekoniecznie jest dobra.

Momentem łączącym była wspólna troska o uchodźców, niezależnie od różnych postaw wobec integracji – troska o ograniczoną zasobów pomocowych, o eskalację konfliktów w społeczeństwie, aż komuś stanie się krzywda.

O co się boimy?

- Czy państwo ma pomysł na to, by i Ukraińcy i Polacy mieli gdzie mieszkać?
- Czy status uchodźczy będzie ważniejszym kryterium w przydzielaniu lokali niż sytuacja finansowa?

Czego potrzebujemy?

- Od Ukraińców nie chcemy wdzięczności, tylko wzajemności, czyli wysiłku po obu stronach.
- Żeby państwo troszczyło się o wszystkich, a pomoc była udzielana według potrzeb, a nie narodowości.

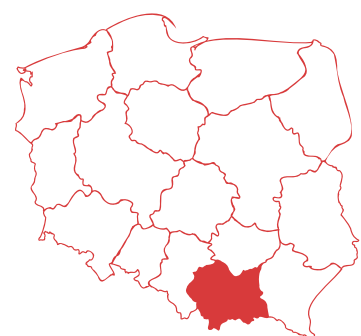
Jakie mamy interesy?

- Poprawa systemu mieszkalnictwa w Polsce.
- W interesie wszystkich jest, by wspierać autonomię i podmiotowość Ukraińców.
- Aby razem dobrze mieszkać, musimy się poznać poprzez oddolne inicjatywy, np. spotkania organizowane przez nasze osiedle albo podstawówkę.

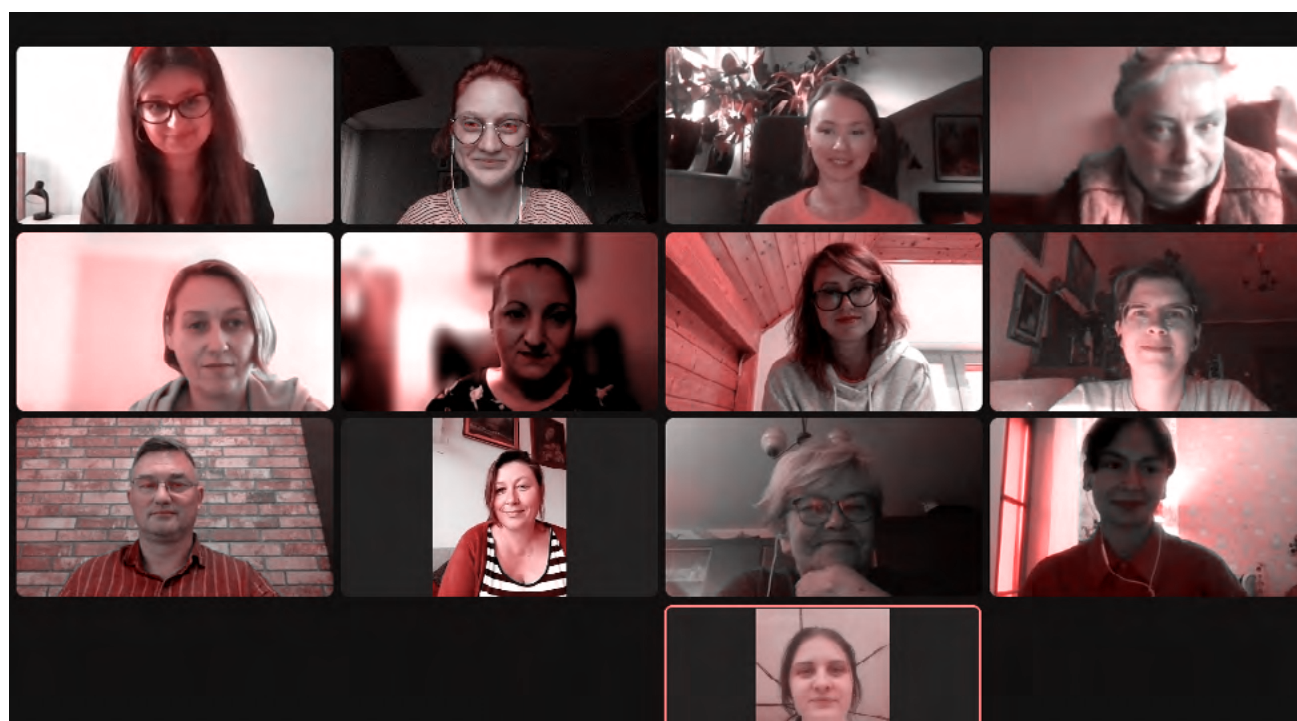

Edukacja Polacy i Ukraińcy w jednej szkole.

Region:
małopolskie

Data:
22/09/2022

Kto wziął udział w dialogu?

- 6 kobiet i 1 mężczyzna
- między innymi **nauczycielka, studentka, pracownica centrum wielokulturowego, przedstawicielka związku zawodowego nauczycieli**
- większość była osobiście zainteresowana tematem, na przykład ze względu na to, że pracują w szkolnictwie lub rozważają taką pracę w niedalekiej przyszłości
- lub ze względu na to, że zawodowo udzielają pomocy uchodźcom z Ukrainy
- część z nich już miała doświadczenie w nauczaniu Ukraińców

Co się działo podczas dialogu?

Jedni mówili, że szkoły są zupełnie nieprzygotowane, żeby sprostać wyzwaniom integracji dzieci ukraińskich. I że nauczyciele już nie dają rady dźwigać wszystkich obciążeń.

Inni, że trzeba zrobić wszystko, żeby wesprzeć dzieci z doświadczeniem uchodźstwa.

Momentem napięcia był temat kontaktu z polskimi rodzicami. Jak im wytłumaczyć, że np. w szkołach średnich jest mniej miejsc dla ich dzieci, bo przyjęto także uczniów z Ukrainy?

Momentem łączącym była wspólna troska o to, jak dbać o wszystkie dzieci niezależnie od ich narodowości oraz o nauczycieli, którzy są na skraju wypalenia.

O co się boimy?

- Czy przeciążeni pandemią i strajkiem nauczyciele uniosą kolejny kryzys w edukacji?
- Czy uda się uniknąć konfliktów między nauczycielami a rodzicami?
- Czy miejsc w szkołach wystarczy dla wszystkich?

Czego potrzebujemy?

- Troski o dzieci ukraińskie, które przyjechały z wojny, ale też o polskie, z których wiele przeżywa np. trudności psychiczne.
- Wsparcia dla szkół – porad i pomysłów na to, jak radzić sobie z różnicami kulturowymi i językowymi.

Jakie mamy interesy?

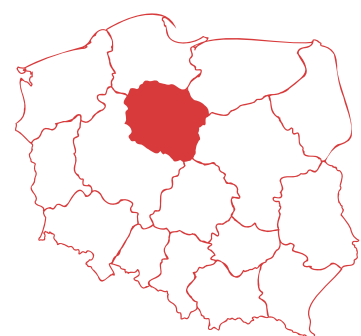
- Zapewnić więcej systemowego wsparcia dla szkół ze strony samorządów.
- Pomóc nauczycielom w dostosowaniu się do nowej sytuacji, np. zatrudniać asystentów kulturowych, szkolić w umiejętności uczenia języka polskiego jako obcego.

Opieka społeczna

Jak rozwiązać kwestię pomocy socjalnej?

Region:
kujawsko-pomorskie

Data:
13/11/2022

Kto wziął udział w dialogu?

- 3 kobiety i 7 mężczyzn
- niektórzy z uczestników byli zaangażowani w pomoc Ukraińcom **pracownikami socjalnymi** lub **osobami związanymi z akcjami pomocowymi**
- byli też uczestnicy sceptyczni wobec wspierania uchodźców z Ukrainy bez weryfikacji ich sytuacji życiowej i możliwości ekonomicznych oraz pełni obaw, czy systemowa pomoc socjalna nie odbywa się kosztem Polaków

Co się działo podczas dialogu?

- **Jedni mówili, że** wsparcie socjalne dla Ukraińców nie powinno się odbywać kosztem Polaków.
- **Inni, że** nie stoimy jeszcze przed dylematem “dać czy nie dać naszym”.
- **Momentem napięcia** była opowieść o beznadziejnej sytuacji osób bezdomnych w Polsce, które nie znajdują dla siebie wsparcia, podczas gdy teraz dla wielu Ukraińców jest to, czego dla nich nigdy nie było.
- **Momentem łączącym** była zgoda, że trzeba sobie pomagać i wszyscy chcemy udzielić Ukraińcom pomocy, choć mamy w tym zakresie różne osobiste doświadczenia i poglądy.

O co się boimy?

- Czy nie stracimy jako Polacy należnego nam wsparcia socjalnego?
- Czy zawali się i tak już mało wydolny system?
- Kto z Ukrainy naprawdę potrzebuje pomocy, a kto przyjechał “zaciągać socjale”?

Czego potrzebujemy?

- Pomagania zrównoważonego, “bez przegięcia”.
- Jednolitych standardów pomocy społecznej, które pomogą traktować ludzi równo, niezależnie od narodowości.

Jakie mamy interesy?

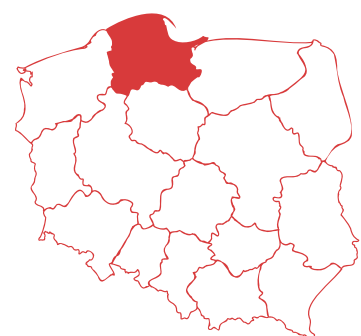
- Czeka nas jeszcze wiele wyzwań integracyjnych związanych ze zmianami klimatycznymi i konfliktami zbrojnymi – potrzebujemy gotowych rozwiązań.
- By urzędy pracy, ośrodki pomocy, organizacje pozarządowe, szkoły, psychologowie długofalowo i ściśle współpracowali ze sobą wobec tego wyzwania.

Integracja

Czy Ukraińcy powinni żyć po polsku?

Region:
pomorskie

Data:
24/01/2023

Kto wziął udział w dialogu?

- 6 kobiet i 5 mężczyzn
- między innymi **student, nauczycielka, pracownik socjalny, emerytka, historyk**
- wśród nich osoby mające stały kontakt z Ukraińcami
- i takie, które tylko przyglądają się integracji polsko-ukraińskiej

Co się działo podczas dialogu?

Jedni mówili, że każdy może żyć po swojemu. Wystarczy, byśmy wzajemnie szanowali swoje tradycje. I że nie możemy oczekiwać, by Ukraińcy odrzucili swoją religię, zwyczaje i wartości.

Inni, że Ukraińcy muszą dostosować się do życia „po polsku”, np. nie mogą oczekiwać dnia wolnego od pracy w terminie świąt prawosławnych.

Momentem napięcia był wątek Wołynia – czy możliwe jest zgodne życie mimo pamięci tamtych wydarzeń?

Momentem łączącym była dumna z tego, że Polacy wzorowo zareagowali pomocą i życzliwością dla Ukraińców.

O co się boimy?

- Czy integracja nam nie wyjdzie tak jak niektórym krajom na zachodzie i Ukraińcy utworzą zamknięte społeczności w Polsce?
- Czy stosunek Ukraińców do prawa, np. korupcji jest inny niż Polaków?
- Czy Ukraińcy, którzy świetnie odnajdują się w polskiej rzeczywistości, są dla nas zagrażającą konkurencją na rynku pracy?

Czego potrzebujemy?

- By obecność Ukraińców nie pogorszyła znacząco naszego komfortu życia.
- Potrzebujemy pojednania między naszymi narodami wobec wydarzeń z przeszłości.

Jakie mamy interesy?

- Stworzenie mądrej państwowej polityki integracyjnej.
- Zrozumieć różnice w wartościach i pojęciach, np. Polakom nacjonalizm może kojarzyć się negatywnie, a Ukraińcom pozytywnie.
- Zadbać o to, by Ukraińcy poznawali nie tylko polską kulturę, ale także swoją własną, która była wypierana przez kulturę rosyjską.

Relacje romantyczne Mieszane związki, mieszane uczucia?

Region:
dolnośląskie

Data:
16/02/2023

Kto wziął udział w dialogu?

- 3 kobiety i 9 mężczyzn
- z różnymi doświadczeniami w relacjach romantycznych z Ukraińcami, między innymi:
 - osoby będące w związkach z osobami z Ukrainy, wspólnie wychowujące dzieci
 - osoby nie będące aktualnie w związkach mieszanych, ale potencjalnie nimi zainteresowane
- osoby, których temat nie dotyczy bezpośrednio, ale mają swoje obserwacje i opinie

Co się działo podczas dialogu?

Jedni mówili, że Ukrainki są bardziej kobiece i mniej wyemancypowane niż Polki, zaś Ukraińcy bardziej zaradni i dojrzałi niż Polacy. I to może się podobać.

Inni, że to fałszywe stereotypy. I że miłość nie ma paszportu.

Momentem napięcia było porównywanie Polek i Ukrainek jako partnerek. Obserwacje jednych, budziły sprzeciw innych, którzy mają zupełnie inne doświadczenia.

Momentem łączącym była rozmowa o tym, że i Polacy i Ukraińcy są Słowianami, że więcej nas łączy niż dzieli.

O co się boimy?

- Czy zaszłości historyczne będą wyciągane w kłótniach w parach?
- Czy politycy nakręcą nastroje antyukraińskie, aby wygrać wybory, i stracimy szansę na dobre relacje z Ukraińcami?

Czego potrzebujemy?

- Wyzwolić się ze stereotypów, że Ukrainki jako partnerki są takie, a Ukraińcy śmacy, i poznawać się osobiście.
- Potrzebujemy nauczyć się rozmawiać z Ukraińcami o wspólnej historii, tak jak stało się to z Niemcami.
- Nie chcemy, by Ukraińcy tworzyli getta i wiązali się tylko ze sobą, ale byśmy żyli wszyscy razem.

Jakie mamy interesy?

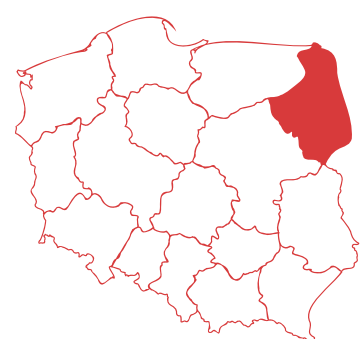
- Mieszane pary wzbogacają nie tylko związki, ale także całe społeczeństwo. Budują przyjaźń i otwartość między narodami.
- Integrujemy polskie i ukraińskie dzieci, to przy okazji zintegrują się rodzice.
- By iść do przodu, powinniśmy jednoczyć się jako naród słowiański, bo podziały nas osłabiają. Nie dajmy politykom wkręcać nas w konflikty.

Język

Po jakiemu mamy rozmawiać?

Region:
podlaskie

Data:
28/02/2023

Kto wziął udział w dialogu?

- 9 kobiet i 3 mężczyzn
- między innymi **nauczycielka, aktywistka, pracownicy instytucji kultury, dziennikarka, studentka lingwistyki**
- uczestnicy byli zainteresowani tym tematem zarówno z powodów osobistych jak i zawodowych
- osoby pochodzące z Podlasia w większości postrzegały Polskę jako kraj wielokulturowy, dla innych taka perspektywa była zaskoczeniem

Co się działo podczas dialogu?

Jedni mówili, że Ukraińcy, którzy chcą żyć w Polsce, powinni nauczyć się polskiego.

Inni, że to, czy Ukraińcy będą się uczyć polskiego, to ich wybór, a naszym zadaniem jest ich ugościć jako ofiary wojny.

Momentem napięcia było, gdy jedna z osób powiedziała, że mitem jest popularna opinia, że wszystkie języki słowiańskie są podobne. Polacy nie powinni zakładać, że Ukraińcy rozumieją, gdy mówi się do nich po polsku, i w drugą stronę. Konieczna jest nauka wspólnego języka, żeby się naprawdę dogadać.

Momentem łączącym była wspólna obawa, że bariera językowa między Polakami a Ukraińcami przyniesie negatywne skutki, np. wyczerpanie naszej tolerancji wobec Ukraińców.

O co się boimy?

- Czy w urzędach, bankach, szpitalach, gdzie konieczna jest sprawna komunikacja, będą problemy?
- Czy to, że Polacy i Ukraińcy nie rozmawiają w zwykłych codziennych sytuacjach ze względu na barierę językową, będzie zaostrzało napięcia i wrogość?
- Czy język rosyjski i posługiwanie się nim zostanie napiętnowane?

Czego potrzebujemy?

- Potrzebujemy uświadomić sobie, że pewne regiony Polski są od dawna wielonarodowe i wielojęzyczne.
- A także, że Ukraińcy nie są jednorodną grupą pod względem języków i stosunku do nich, np. stosunku do rosyjskiego.

Jakie mamy interesy?

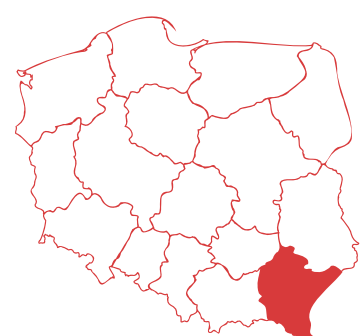
- Stworzyć systemowe rozwiązania wspierające darmową naukę języków, z podziałem na stopnie zaawansowania.
- W naszym interesie jest umieć rozmawiać z Ukraińcami. Sięgajmy po wszystkie możliwe narzędzia, w tym język gestów i nowe technologie.

Wspólna historia

Jak rozmawiać o wspólnej historii?

Region:
podkarpackie

Data:
16/03/2023

Kto wziął udział w dialogu?

- 7 kobiet i 5 mężczyzn
- między innymi **szefowa koła gospodyń wiejskich, pracowniczka ośrodka dla uchodźców, lider społeczności lokalnej, emerytka, osoba zaangażowana w uniwersytet trzeciego wieku**
- większość uważała, że rozmowy o wspólnej historii Polaków i Ukraińców są trudne, ale potrzebne
- dla części osób ważniejsze jest budowanie wspólnoty, tu i teraz
- a dla innych ważniejsze jest wyjaśnić zaszłości historyczne, upamiętnić ofiary po obu stronach i dopiero wtedy przejść do układania wspólnego życia

Co się działo podczas dialogu?

Jedni mówili, że to, co się wydarzyło w przeszłości pomiędzy narodem polskim i ukraińskim, nie powinno wpływać na dzisiejsze relacje.

Inni, że trzeba się rozliczyć i że nie można zapominać o historii.

Momentem napięcia był wątek nauczania historii w szkołach – ile czasu powinno poświęcać się na omawianie wojen i konfliktów, a ile na czas pokoju?

Momentem łączącym były słowa, że obecnie mamy szansę nawiązać osobiste relacje z Ukraińcami, a to pozwala przestać patrzeć na narody z perspektywy stereotypów. W drugim człowieku widzimy sąsiada spod dwójki, a nie Ukraińca.

O co się boimy?

- Czy da się przekazywać historię tak, by nie tworzyć podziałów między narodami?
- Czy kiedy zaczniemy dyskusję o wspólnej historii, będziemy w stanie się zgodzić i ustalić wspólne fakty?
- Czy rozliczanie historii nie przystłoni nam teraźniejszości?

Czego potrzebujemy?

- Wspólnego upamiętniania ofiar i szczerego powiedzenia: nasz naród zrobił waszemu to, wasz naszemu to. By przestać wypominać sobie winy.
- Skupienia się na przyszłości dzieci, zamiast rozpamiętywania krzywdy dziadków.

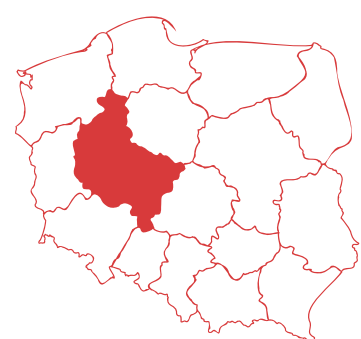
Jakie mamy interesy?

- Pokazujemy różne perspektywy na historię np. poprzez wspólny podręcznik o historii polsko-ukraińskiej.
- Pracę historyczną trzeba zostawić historykom.
- W trudnych rozmowach na temat historii musimy słuchać się nawzajem i zaakceptować, że możemy różnić się w naszym podejściu.

Różnice kulturowe Polacy i Ukraińcy – Podobni czy różni?

Region:
wielkopolskie

Data:
28/03/2023

Kto wziął udział w dialogu?

- 11 osób
- między innymi **żołnierz wojsk terytorialnych, tłumaczka, nauczyciel, działaczka społeczna, pracowniczka IT**
- niektóre z nich stykają się z Ukraińcami w swojej pracy, np. w gastronomii
- niektóre także z innymi migrantami, np. z Iraku
- niektóre znają Ukraińców z podróży po Ukrainie lub wymian szkolnych

Co się działo podczas dialogu?

Jedni mówili, że tam, gdzie się wychowywali, od zawsze było wrogie nastawienie do Ukraińców i koncentrowanie się na różnicach.

Inni, że od dziecka mieli doświadczenie różnorodności kulturowej i to sprawiło, że różnice ich ciekawią, a nie niepokoją.

Momentem napięcia było stwierdzenie, że błędem jest mówienie, że my i Ukraińcy jesteśmy tacy sami, że niewiele nas różni. Znajomość różnic jest nam potrzebna, by lepiej się rozumieć. Ujednolicanie jest sztuczne.

Momentem łączącym były słowa, że różnimy się jako narody – wychowaniem, religią, kuchnią, historią. Różnimy się także jako ludzie – w każdym narodzie są i uczeni i złodzieje. Rozmawianie na temat różnic może łączyć, a nie dzielić.

O co się boimy?

- Czy w Polsce obudzi się nacjonalizm i nienawiść do inności?
- Czy nacjonalizm Ukraińców może być szkodliwy dla nas?
- Czy polsko-ukraińskie relacje zostaną zniszczone przez fake newsy?

Czego potrzebujemy?

- Nie zaprzestać szacunku dla własnej narodowości, języka, kultury, historii. Szacunek dla swojego narodu nie musi oznaczać nacjonalizmu.
- Rozumieć, że obok różnic w języku czy zwyczajach, jesteśmy podobni jako ludzie – chcemy bezpieczeństwa, spokoju dla swojej rodziny, żyć szczęśliwie. Uśmiechamy się i płaczymy tak samo.

Jakie mamy interesy?

- Różnorodność, na przykład odmienne od naszych cechy, umiejętności, poglądy Ukraińców, mogą nas rozwijać.
- Przeciwwagą dla mówienia o kolejkach i przywilejach dla Ukraińców, jest mówienie o korzyściach, które mamy z ich obecności, np. o tym, ile z nich znalazło zatrudnienie, ile firm założyli, jak wypełniają lukę demograficzną, jaki jest popyt w sklepach.
- Nie zdeptać dobra, które stworzyło się w Polsce po wybuchu wojny.

Dialog

Dialog 9

podsumowujący

Jak ułożyć wspólne życie?

Dialog ogólnopolski

Data:

21/04/2023

Kto wziął udział w dialogu?

- 14 osób, 7 mężczyzn, 7 kobiet
- między innymi: **mieszkaniec pogranicza, emerytka, aktywistka, tłumacz, student politologii, studentka pielęgniarstwa, prawnik, przedsiębiorca, inżynier**
- niektórzy zaniepokojeni lub sfrustrowani tym, że w Polsce pojawiło się tak wielu Ukraińców i jakie to niesie koszty dla polskich obywateli
- niektórzy otwarci i gościnni dla uchodźców, a także dostrzegający korzyści z ich obecności

Co się działo podczas dialogu?

Jedni mówili, że po przybyciu Ukraińców, Polakom jest gorzej, np. trudniej dostać się na studia i utrzymać pracę.

Inni, że nie widzą większych problemów, a wspólne życie Polaków i Ukraińców układa się dobrze.

Momentem napięcia było, gdy jedna z osób mówiła o tym, że obecność Ukraińców jest korzystna dla polskiej gospodarki. Inna osoba sprzeciwiła się takiemu myśleniu o uchodźcach, argumentując, że jest instrumentalne, i że ludziom należy się pomoc niezależnie od tego, czy to dla nas korzystne czy nie.

Momentem łączącym było, gdy jedna z osób starała się zrozumieć odmienne spojrzenia, np. że podarowanie kanapki uchodźcy z Ukrainy, a odmówienie jej potrzebującej osobie z Polski, jest niesprawiedliwe, a jednocześnie że nie można winić ludzi za to, że reagują spontaniczną pomocą, gdy spotykają ofiary wojny. Że chodzi o to, by kanapki były i dla uchodźców z pociągu, i dla Polaków, którym brakuje 5 zł na kanapkę.

O co się boimy?

- Czy w naszym społeczeństwie już tli się konflikt polsko-ukraiński, który wkrótce wybuchnie?
- Czy da się pokojowo rozegrać konkurencję o ograniczone zasoby wśród różnych zagrożonych grup?
- Czy naszymi nastrojami steruje internet – dezinformacja i celowo nakręcany hejt?

Czego potrzebujemy?

- Sprawiedliwych, przemyślanych zasad udzielania pomocy Ukraińcom i Polakom.
- Mieć dostęp do prawdy, do rzetelnej informacji, a nie propagandy.
- By nasz kraj mógł doznać korzyści płynących z wielonarodowości.

Jakie mamy interesy?

- Zrobić wszystko, by wojna nie przyszła do nas.
- Zatrzymać Ukraińców w Polsce, by nie jechali dalej na zachód.
- Aby razem żyć, musimy rozpocząć naturalne kontakty międzyludzkie, np. odwiedzać się w domach.
- Nie ma powrotu do monoetnicznych krajów. Jeśli nie nauczymy się żyć z innymi, to sami sobie zaszkodzimy.

Wrażenia uczestników po udziale w projekcie

„Da się prowadzić dialog, nie debatę”.

„Taki dialog to szansa na lepszą przyszłość, którą tworzymy tu i teraz”.

„Chciałbym byśmy my jako Polacy się nauczyli ze sobą rozmawiać”

„Słuchajmy się, usłyszmy się, nie musimy się zgodzić, ale usłyszmy się. Jeśli chcemy układać relacje, to się usłyszmy”.

“Jeżeli będziemy dobrze komunikować się ze sobą, jesteśmy w stanie ogarnąć każde wyzwanie”.

Fundacja Nowej Wspólnoty

Misją Fundacji Nowej Wspólnoty jest ograniczanie polaryzacji światopoglądowej i odbudowa wspólnoty obywatelskiej w Polsce. Jesteśmy organizacją społeczną, bezpartyjną i wspólnotową. Szukamy sposobu na dobrą rozmowę – żebyśmy potrafili się w Polsce dogadywać.

Organizujemy dialogi wspólnotowe i treningi dobrej rozmowy. Prowadzimy także webinary i warsztaty dla instytucji i firm, podczas których dzielimy się wiedzą o tym, jak rozmawiać mimo różnic.

Projekt „Polacy i Ukraińcy: jak ułożyć wspólne życie?” zrealizowaliśmy dzięki wsparciu Fundacji im. Roberta Boscha.

Dziękujemy partnerom, którzy wspierali rekrutację uczestników w poszczególnych regionach Polski:

Fundacja Emic

Orion Organizacja Społeczna

Dom Ukraiński w Przemyślu

Gminny Ośrodek Kultury Czeremcha

Stowarzyszenie Zielona Grupa

Inne projekty i wydarzenia

O innych projektach i wydarzeniach organizowanych przez Fundację Nowej Wspólnoty możesz przeczytać na naszych kanałach:

 fnw.org.pl

 polskdialog.pl

 [FundacjaNowejWspolnoty](https://www.facebook.com/FundacjaNowejWspolnoty)

 [company/fundacja-nowej-wspolnoty](https://www.linkedin.com/company/fundacja-nowej-wspolnoty)

 [fundacja.nowej.wspolnoty](https://www.instagram.com/fundacja.nowej.wspolnoty)

Kontakt

W razie pytań lub chęci współpracy zapraszamy do kontaktu na adres:
biuro@fnw.org.pl

**Polski
Dialog**

**FUNDACJA
NOWEJ
WSPÓLNOTY**

**Robert Bosch
Stiftung**